

Mizah sanat değil mi?

Çoktandır dikkat ediyorum. Nedense sanat dergilerimizde hiç mizaha yer verilmiyor. Yoksa mizah sanat sayılmıyor mu? Şimdi diyeceksiniz ki, ayrı mizah dergileri var. Eğer mizah ürünleri okumak istiyorsan onları oku. Okuyalım, peki ama, şöyle bir düşünelim. Ülkemizde kaç tane mizah dergisi var ve hangisi kaliteli?..

Bu soruya yanıtımız olumsuz olacaktır. Gerçi epeyce mizah dergisi var ama, çoğu sulu, yavan şeyleri mizah diye sunuyorlar okurlarına. Sayfalarını koca koca resimlerle, karikatürlerle ve sözüm ona güncel esprilerle dolduruyorlar. Çoğu mizah öyküsü yayınlamıyor, mizahla ilgili araştırma ve inceleme yok hiç birinde... Hele sanat değeri olan mizahî şiirin esamisi bile okunmuyor!..

Hani nerede bizim Şair Eşref'lerimiz, Nezen Tevfik'lerimiz? Hepsi masal mı oldu, yoksa meydan mı bulamıyorlar? Sanat dergilerinde hiç hiciv, taşlama, yergi şiirleri yayınlanmıyor. Güldürüp düşündüren yazılar yok. Yoksa mizah şaklabanlık, palyaçoluk mu sayılıyor artık, ciddi sanatçılarımızın böyle gayri ciddi şeylerle uğraşacak vakti kalmadı mı?..

Mizahla sanat ve edebiyat iyice kopuk birbirinden. Sanat dergileri mizah yazıları, şiirleri yayınlamadığı gibi, mizah dergileri de sanatla, edebiyatla ilgili bir yayında bulunmuyorlar. Oysa eskiden Ahmet Haşim'in şiirlerine az mı mizahî nazireler yapılmış. Yahya Kemal'in az mı karikatürleri çizilirmiş. Bu iş Orhan Veli'ye kadar sürmüştü. Orhan Veli'ye kadar önce garipsenip, alay konusu olmuş, mizahçılara epey sermaye olmuş. Ama ondan sonra tıss.. Sermaye kediye yüklenmiş anlatılan!

Günümüzde mizah yazarı olarak bir Aziz Nesin

SORULAR ve YANITLAR

Sanat Dergisi'nin bugüne kadar kaç cildi çıktı. Bu konuda bilgi verir misiniz?

(Ahmet Sunal - Balıkesir)

Sanat Dergisi'nin bugüne dek 8 cildi satışa çıkarılmıştır, 9. cilt de hazırlanmaktadır.

Picasso'nun sanatı ve yaşamı ile ilgili ayrıntılı bilgi edinmek istiyorum. Ne salık verirsiniz?

(Ömer Özgün - Isparta)

Sanat Dergisi, Picasso'nun ölümünün ardından yayımladığı 13 nisan 1973 tarihli 28. sayısında sanatçıyı birçok yönüyle tanıtmış, yapıtlarından örnekler vermişti. Bu sayıyı satış servismizden isteyebilirsiniz.

Mehmet Ulusoy'un Türkiye'ye geldiğini duydum. Şimdi nerede?

(Kâmil Eray)

Mehmet Ulusoy şu günlerde İskenderun'da vatani görevini yapmaktadır.

değer görüyor, sanat dergilerinde de adı, sözü geçiyor. Diğerleri ne kadar uğraşsalar, ne çıkardıkları kitaplarından söz ediliyor, ne yapıtları yankı uyandırıyor, yayınlanıyor sanat dergilerinde.

Bir de Salah Bırsel var sanatla mizahı birleştiren ve bu yüzden yazıları sıkılınmadan zevkle, ilgiyle okunan. Diğer yazarlarda yersiz bir somurtkanlık görülüyor.. Haldun Taner'le, Rifat Ilgaz da tiyatrodaki, hikâye ve romanda mizah çeşnileri sayesinde ön plana geçip, geniş okuyucu kitlesi bulan sanatçılardandır. Bir zamanlar şair Hasan Hüseyin mizah öyküleri yazdı. Şimdi o da yazmaz oldu nedense...

Günümüzde bu kadar önemsenmemesine karşın mizah her devirde toplumun uyanmasına, gerçekleri görmesine, aksak, kötü, çirkin yanların anlaşılmasına neden olmuş büyük, yararlı, iyi, güzel bir sanattır. Bu bakımdan ona gereken önemin verilmesi zamanı gelmiş, hatta geçmiştir bile. Toplumcu sa-

natin vazgeçilmez öğelerinden biridir mizah.

ERHAN TIGLI,
Nazilli

Sinemamız...

Sinema, bir zamanların en başta gelen eğlencesiydi. Tiyatronun ve konserlerin dar çevrelerden pek çıkamadıkları düşünülürse, sinemanın gördüğü bu sıcak ilginin nedeni kolaylıkla anlaşılır. Bir türlü unutamadığımız, bugün bile daha dün seyretmiş gibi anımsayıp, adlarını bir çırpıda söyleyiverdiğimiz filmler, kimbilir hangi arşivlerde şimdiki...

Günümüzde sinema, yerini, ister istemez, televizyona bıraktı. Televizyonda yerli ve yabancı filmler de gösteriliyor; hatta o eski filmleri bir kez daha görme olanağını buluyoruz.

Teknolojideki gelişmeler kişi yaşantısını nasıl da etkiliyor!...

Artık, eskiden olduğu kadar dolmuyor, sinema salonları... Bu koşullarda film yapımcılarımızın iflâsa sürüklenmeleri kaçınıl-

maz olduğundan, onlar da, çare umuduyla, seks filmciliğine sarıldılar. Kısa sürede ortalığı bir seks filmleri furyası kapladı. Toplumsal nitelik taşımayan ve eğitici olmaktan alabilirdiğine uzak olan böylesine yoz filmlerle seyircinin yeniden kazanılabileceği umuldu. Bu kez seyirciye bir şeyler verebilmek değildi amaç; - zaten önceki de gözle görülür bir şeyler verilmiyordu - para elde etmekte. Seyircinin bu filmlerle bunalımını yenmesinin olanaksızlığını, sonuçta daha koyu bir bunalıma yuvarlanabileceğini düşünen yoktu. Konular, derli toplu olmalarına aldırılmaksızın, bir çeşit "mekanik seks" üzerine kuruluyorlardı hep. Komedi adına birtakım kişilik zedeleyici yapımcılar sergileniyor, bol bol argo sözcük ve deyimler kullanılıyor, bu arada dilimiz de, kimi sözcüklerin kalın seslileri bile inceltilecek, sorumsuzca bozuluyordu. Sürekli olarak, erkek ve kadının birbirlerine yalnızca cinsel bir yaklaşımda bulunacakları saçmalığı anlatılıyor; onların iç dünyaları, bunun da ötesinde birbirleriyle gerçek anlamda dost olabilecekleri verilmiyordu hiç.

Aslında, Yeşilçam'ın bazı yoz burjuva kültürlü filmcilerinden bunlardan başkası beklenemez ve istenemezdi.

Seks, yabancı filmlerde de son sınırlara değin konu ediliyor, ama sanatçı ayrılmaksızın, içtenliğe ve estetik ölçülere önem verilerek sunuluyor seyirciye; yerli furya filmlerindeki gibi kıskırtmıyor. Ayrıca, konularının gerçek yaşama uygun olmalarına özeniliyor.

Son yıllarda başgösteren bu salgın böyle başıboş sürüp gitmeyecek elbette; günün birinde son bulacak. Ne var ki, bütün salgınlar gibi bu da, ağır kayıplara uğrattık bizleri, özellikle gençliğimizi...

BAKİ YIGİT,
Ankara